

Sygn. akt V U 373/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 r. w Kaliszu

odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 28 lutego 2014 r. Nr (...)

w sprawie T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 28 lutego 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej T. S. emeryturę poczynając od dnia 1 stycznia 2014 r.

UZASADNIENIE

W dniu 03.01.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla T. S..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 28.02.2014 r. w sprawie (...) odmówił T. S. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołująca nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazała 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji T. S. wniosła odwołanie, w którym podniosła, iż wykonywana przez nią praca w okresie od 06.08.1975 r. do 01.02.1997 r. jako aparatowy demineralizatora wody i neutralizacji ścieków w (...) Spółka Akcyjna we W., na którym to stanowisku wykonywała pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia ją do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołująca nie udowodniła 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania T. S..

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca urodziła się dnia (...) Wykazała staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 21 lat 6 miesięcy i 2 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującej okresu pracy w szczególnych warunkach w okresie od 06.08.1975 r. do 01.02.1997 r. jako aparatu demineralizatora wody i neutralizacji ścieków w (...) Spółka Akcyjna we W..

Odwołująca nie należy do OFE. Odwołująca posiadała status pracownika. Odwołująca obecnie pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W niniejszej sprawie odwołująca zmierzała do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 06.08.1975 r. do 01.02.1997 r. jako aparatu demineralizatora wody i neutralizacji ścieków w (...) Spółka Akcyjna we W.. Odwołująca w okresie od 06.08.1975 r. do 01.02.1997 r. zatrudniona była w (...) S.A we W..

Zakłady (...) we W. zajmowały się produkcją głośników. W latach siedemdziesiątych XX wieku posiadały nowoczesną japońską linię produkcyjną oraz własną galwanizernię i własną oczyszczalnię ścieków. Zajmowała się ona oczyszczaniem ścieków pochodzących z procesów chemicznych jakim poddawane były elementy metalowe używane do produkcji. Do oczyszczalni spływały stale gorące ścieki powstające podczas kąpeli galwanicznych oraz co pewien czas wylewno do niej stężone chemikalia z wymiany roztworów stosowanych do tych kąpeli – niklowe, chromowe. Ponieważ były to roztwory chemiczne o wysokim stężeniu szkodliwych substancji, dlatego przed przekazaniem ścieków galwanicznych do ścieków komunalnych przechodziły proces oczyszczania w zakładowej oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnia ta mieściła się w odrębnym pomieszczeniu zakładu, przy czym pewna część hali służyła do uzdatniania wody używanej do produkcji poprzez jej demineralizację.

W oczyszczalni panowały szkodliwe warunki z uwagi na stężenie chemicznych substancji w unoszących się oparach oraz z uwagi na panującą wilgoć. Szkodliwy był też kontakt skórny z chemikaliami, dlatego pracowało się tam w gumowcach, rękawicach, fartuchach oraz maskach gdy wymieniane były stężone chemikalia). Na każdej zmianie zatrudnionych było po trzech aparaturowych. Odwołująca wykonywała pracę przy demineralizacji wody potrzebnej do produkcji co polegało na oczyszczaniu jej za pomocą solanki i kwasu solnego – urabiano tzw. reagenty – mieszanke kwasu solnego z wodą. Demineralizacja wody polegała na jej oczyszczaniu w procesie chemicznym. Nadto odwołująca wykonywała prace przy neutralizacji ścieków galwanicznych. Były to procesy polegające na używaniu substancji chemicznych na każdym etapie zmniejszania stężenia ścieków niebezpiecznych, w tym substancje oparte na cyjanku.

W świadectwie pracy z dnia 12.07.2005 r. wskazano, iż odwołująca pracowała na stanowisku demineralizatora wody. W tym samym świadectwie wskazano, iż była to praca w szczególnych warunkach w całym wymienionym okresie. Podobnie stwierdzono co do stanowiska odwołującej i pracy w szczególnych warunkach w świadectwie pracy z dnia 25.02.1997 r. W umowie o pracę z dnia 06.08.1975 r. wpisano stanowisko aparaturowego procesów chemicznych. Podobnie w karcie obiegowej zmiany z dnia 06.08.1975 r., angażu z dnia 10.12.1975 r., z dnia 12.06.1976 r., skierowaniu do lekarza z dnia 30.06.1975 r. W angażach z dnia 20.03.1978 r. wskazano stanowisko aparaturowego demineralizacji wody. Podobnie w angażu z dnia 20.03.1984 r., 28.02.1985 r., 26.07.1985 r., 28.04.1986 r., 30.09.1986 r., 02.03.1988 r., 27.04.1988 r., 03.08.1988 r., 02.12.1988 r., 01.03.1989 r., 23.05.1989 r., 28.08.1989 r. Odwołująca ukończyła szkołę zawodową jako aparaturowy procesów chemicznych. W kwestionariuszu osobowym wpisano stanowisko aparaturowy oczyszczalni ścieków. Odwołująca była przeszkalana co do obsługi z użyciem substancji chemicznych, w szczególności związanych z cyjankiem.

(dowód: zeznania odwołującej, akta osobowe odwołującej, zeznania świadków)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział IX poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze praca przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych. Wykaz A Dział IX poz. 2 punkt 9 i 6 zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego Nr 3 z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego powołano prace operatora urządzeń do uzdatniania wody, neutralizatora ścieków.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn i kobiety przed ukończeniem 65 i 60 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 20 lat dla kobiet i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE oraz rozwiązanie stosunku pracy i odwołująca ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 55 roku życia. Odwołująca osiągnęła wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołująca wykazała okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 21 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującej obecnie nie istnieje. Wystawił odwołującej świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującej wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach na cały okres zatrudnienia. Nie podano w nim przepisów, ani ogólnych ani resortowych co do zakwalifikowania danego stanowiska.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołująca wykonywała pracę w szczególnych warunkach od 06.08.1975 r. do 01.02.1997r. na stanowisku operatora przy uzdatnianiu wody oraz neutralizatora ścieków.

Odwołująca wykazała okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd uwzględnił odwołania i orzekł jak w wyroku.